

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 3 frt. 50 kr. egy hónap 1 frt.
Megjelenik mindennap,
 vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő
Ifj. Gily Ede.
 Kiadó s laptulajdonos.
Kutasi Imre

Szerkesztőség: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet).
 Kiadóhivatal: Nagy-Várud-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint).
 Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Hazafias hangok.

Debreczen, április 17.

Az ezer éves fordulónak ünnepségeiről hosszú programot olvasunk s reméljük, hogy a program fényesen fog bevélni. Reméljük, hogy az országos kiállítás nagy sikerű lesz, hogy a káprázatos felvonulás, az a különféle csillogó látványosság az emlékezet megörökítésére szánt alkotásoknak egész sorozata; valóban méltóvá teszi az ünnephez annak megülését.

De mindez még csak a külső keret a képhez. S az ezer éves forduló akkor lesz valóban felemelő s biztató, ha az a jobbaknak valódi békeünnepévé is válik. Ha a társadalom és politika levetkezi mindennapi gyengeségeit s a lelkesedés és a megtisztulás magasabb régióba száll fel. Ha igyekszünk eltüntetni a széthúzás korlátjait s helyette felkeressük és megjeljük az összetartozás kapcsait s így új erővel és az erkölcsi érzések egész teljességével indítjuk neki hazánk életét a második ezer év küzdelmeinek harcainak.

Mert hiszen harczok nélkül, küzdelmek nélkül élet nem létezik. S boldog és békés napokban kell gyűjteni nemcsak az anyagi, hanem az erkölcsi tőkét is e harczok veszteségeinek fedezésére, a melyek ép oly mértékben fenyegetik időnként a nemzet vagyoni erejét, mint erkölcsi öntudatát.

Bizony, bizony minden korszaknak meg vannak a maga testi betegségei és

erkölcsi járványai s a mint a közegészségügy ápolása s a nemzet fiainak testi épségére való aggodalmas felügyelet menthet meg egy-egy nemzedéket a testi degenerációtól s adhatja meg annak ellentálló képességét, ép úgy csak tiszta erkölcsi öntudat, a szépnak és igaznak való meghódolás és a hazafias kötelességek elismerése adja meg egy népnek ellentálló képességét az állam, a haza ellen irányuló támadások legyőzésére.

A milleniumi ünnepségek koronája ennek a felmagasztosult hazafias érzésnek minden polgárban való felébresztése kell, hogy legyen; s az a nagy pillanat, a midőn Magyarország törvényes képviselője a hódolat adóját lerója a trón zsámolyánál: a haza minden polgára szívében visszhangot keltő néma eskü kell hogy legyen, a melyben fejedelem és alattvaló egymásnak fogadják fel a nagy, a törhetetlen hűséget legfőbb kiicsük, a haza iránt.

Ezt a célt, ennek a nemes és fel-emelő érzésnek a felkeltését szolgálják Magyarország egyházai, a melyek a kezükben levő nagy lelki hatalmat felhasználják arra, hogy az isten házában a szószékről hirdessék az ezer éves ünnep fontosságát, magasztalják nemzeti nagyjaink erényeit és feltegyék az elismerés és hála koszorúját mindama eleink emlékére, a kik bátorságukkal vagy bölcsességükkel, a test vagy a lélek erényeivel e haza fentartásán és boldogításán munkáltak.

Kiváló örömeinkre szolgál a magyar

egyháznagyok pásztorlevelei között felsorolni a szamosújvári gör. kath. püspöknek és az erdélyi szász superintendesnek pásztorleveleit, akik megszólaltatták a hazafiaságnak, a szeretetnek, a hálának hangját, a melylyel Magyarország iránt csakugyan tartoznak s a melynek lerovására ez az idő önként kínálkozik.

Hiszen az a tény, hogy nemzetiségeink idáig fennmaradtak, bizonyosság a magyar nemzet türelméről és szeretetéről, a melynek párját Európaszerte sehol sem leljük fel.

Legyenek meggyőződve a nemzetiségek, hogy a magyar nemzet az ő közeledésüket és vonzalmukat mindig hasonló érzellemmel fogja viszonzni s ha a milleniumi ünnepség alatt a régi sérelmeket egy mély sirba temethetnek s annak halma fölött a haza nagyságáért és javáért lelkesülve új testvéri fogadást köthetnek, az minden magyarnak fő vágya és öröme volna.

Politikai hírek.

A miniszter elnök a királynál.

Bécsből jelentik, hogy a király tegnap déli fél egy órakor báró Bánffy Dezső miniszterelnököt magánkihallgatáson fogadta.

A bankszabadalom.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsának ülésében Kautz kormányzó közölni fogja a két kormányval folytatott eddigi tárgyalások eredményét. A szóbeli tárgyalásokat előrelát-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Az Ilondáné hidalgója.

Irta: Lux Terka.

I.

Nem látott még a világ olyan szép és elegáns krájlert, mint a milyen Suben Károly volt.

Magas, karesu, mint egy zanzibári pálma, az arca olajbarna, a szakála hosszan spanyolosan növesztve, a szemei is spanyolosan feketék és ravaszok.

Ott, a hal-tér sarkán, a Suben egyik konkurrens, egész elragadtatással kiáltott fel, mikor először meglátta őt:

— Akár egy spanyol hidalgó!

Ez a hal-tér sarki lelkes bámulója a szép hidalgónak: özv. Ilondáné volt, a legnagyobb krájlerosné Füzesen.

Saját házában volt a boltja, egy szép kis rózsaszínre meszelt sarok házban a melynek fél falát elfoglalta a nagy cég tábla, zöld mezőben egy éppen sem büszkének, sem dühösnek nem látszó afrikai fenevaddal, — a mely inkább egy elkényszeredett, fájós nyaku juhász kutyához hasonlított, — mint ahhoz, a mi alája volt írva: „A nagy orosz-lánhoz.”

A ház másik oldalán diszes csoportba gyűjtve számlálta össze valami istentelen tótpiktort az Ilondáné portékáját, hogy pálinka, sir, szálonya, puza stb.

Hanem a portéka nagyon rosszul kezdett fogyni a kis szeglet boltban, a hogy az átel-lenben az elegáns Suben vetette meg a lábát. Oda járt az egész Füzes. Még az alszgerül is oda küldték a leányos mamák a Zsuzsókát, Anikókat, a kik egész csoda dolgokat meséltek otthon a szép boltos finomságáról.

Hogy: mindenkivel kezet szorit, tudakozdik az otthon levőkről és milyen fehér a kráglója, meg a manesettája, a mi egészen kint van a kabátja ujjából, lejön a keze fejére. Meg milyen és mennyi nyakkendője van, uramfia! Ma: zöld, holnap: sárga, aztán lila, kék, szóval minden nap más-más színű. De ez még mind semmi. Látnák csak a kisasszonyok azt a kis fain, piros selyem, törökös szelű zsebendőt a kabátja oldalzsebében! Már az aztán valami. Még az orrát is selyem kendőbe törli meg!

Az a kis selyem kendő pedig nem csak a Zsuzsikák esztét vette el, de még az Ilondáné tisztos fejét is elcsavarta.

— Soha ilyet — mondta örökbe tartott unokahugának, a mint délutánonként a boltajtóban ülve kötetgetett, s az Ilondáné szeme egyre ott járt a szomszéd boltjában.

— Hát láttál már, Mariska, ilyen elegáns embert? Nézd, a selyem kendő soha sem hiányzik a zsebéből. Aztán, nézd, hogy hajlong és csuszkál. Istenem, milyen elegáns, ugye Mariska?

A leány fel se nézett a kötéséről, s kedvetlenül felelte:

— Nem bánom akármilyen elegáns, csak

azt bánom, hogy nagyon rosszul megy nálunk, mióta ez ide jött.

Ilondáné ránézett a leányra, aztán szólanul kötetgetett tovább. A munkája jobban haladt, kevesebbet pillantgatott át a szomszédba — s valamin törni látszott a fejét, mert néha elmosolyodott, fel-fel nézett a mellette ülő leányra és sokszor hümgetett, hogy ki tudja, ki tudja!

II.

Az elegáns Suben megismerkedett szomszédjaival és mindennapos vendég lett az özvegy házában.

Boltzárás után rendesen átjött, segített a nőknek a vasajtók becsukásánál, aztán kissé beszélgettek, Suben mindig magáról, az özvegy meg Mariskáról, a ki olyan jó, olyan dolgos leány.

Később már ott is marasztotta az özvegy vacsorára s így lassan megismerte elegáns szomszédjának az egész tervét, hogy: meg akar nősülni, de csak ötezer forintos leányt vesz nőül, akkor kiköltözik a piacra és fényes üzletet nyit nagy kirakatokkal, valódi belga üvegből, meg portált csináltat és a marokkói szultánhoz ezimezteti az üzletét.

Az özvegy csak úgy itta a szép hidalgó szavát, akár a marokkói szultán az ő makkáját, s azon az estén lefekvéskor azt kérdezte unokahugától:

— Mariska, hozzá akarsz menni Subenhez?

A leány ijedten bujt be az ágyába s fejére huzott takarója alól kérdezte:

— Talán megkérte a kezemet?

hatólag a jövő hét folyamán folytatják, mi-helyt Lukács pénzügyminiszter a képviselőházban már nem lesz igénybevéve. Amint jelentik, a két kormány engedett a bankkal szemben elfoglalt álláspontjából annyiban, hogy hozzájárult ahhoz, hogy a főtanácsosok kinevezésénél az eddigi gyakorlat maradjon fenn.

Külföld.

Vilmos császár Bécsben.

Vilmos császár bécsi tartózkodása alkalmából a Tempsa következőket írja:

El kell ismerni, hogy az Ausztria-Magyarország és Németország közt való szövetség a Habsburg-monarkia jelenlegi érdekeinek megfelel és hogy az megszilárdult. Ez magyarázza meg a fogadtatás őszinte szívélyességét, amelylyel Vilmos császár Bécsben találkozott.

A hármasszövetség megújítása.

Szemben azzal a jelentéssel, hogy a velenzei találkozó alkalmával a hármasszövetség megújításáról volt szó, a Vossische Zeitung azt írja, hogy a hármasszövetség megújítására már jóval Goluchovszki gróf berlini látogatása és Vilmos császárnak Umberto királylyal való találkozása előtt befejezett dolog volt.

A szerb kölcsön.

A szerb államadósságnak egységesítéséből rendelkezésre maradt körülbelül 70 millió frank értékű 4 százalékos szerb államkölcsönnek átvétele dolgában kötött szerződést a szerb kormányának képviselője és a francia bankok szindikátusa teljesítette. Az átvétel szilárd áron, vagy opcióval 70 százalékos átlagos árfolyam mellett történik.

A képviselőház ülése.

Budapest, ápril. 16.

A pénzügyi költségvetés vitáját ma Kulmann János folytatta. Évek óta a söradó magassága ellen foglal állást és ennek az álláspontjának kifejezést adott ma is.

Kovács József az önálló jegybankot követelte, Polónyi Géza pedig a kvóta

felemelése ellen beszélt. Az utóbbi előre bocsátotta, hogy „moderálni” óhajtja magát és mégis „botránys” „otromba” „üvöltés”-ről beszélt. Most tessék elképzelni: hogyan néz ki ez az ur, ha nem — moderálja magát.

Ezután a vitát bezárták.

Lukács László pénzügyminiszter szólalt föl és visszapillantott a lefolyt vitára. A söradóra nézve mindjárt eleve kijelentette, hogy a sörtermelők jogos kívánságait méltányolja s a mennyiben erre nézve az osztrák kormánynak ingerenciája van, ennek részéről is ugyanazt a méltánylást tapasztalta.

Néhány mellékes észrevétel után nyilatkozott a kvóta kérdésről is. Magától értetődik, hogy a kvóta-bizottságoknak nem praesudicálhat a kormány álláspontjának megjelölésével. A kvóta-bizottságok, mint tudjuk, éppen most foglalkoznak ezzel a kérdéssel. Mi a magunk részéről megnyugodhatunk a mi bizottságunkban, a mely bizonynyal lelkiismeretesen, a való helyzetnek megfelelően fogja munkálni és megoldani a maga feladatát.

A mi a hitbizományok külföldön élő és költséző tulajdonosainak fokozott megadóztatását illeti, nem új eszmé. És a miniszter a maga részéről szívesen is tanulmányozni fogja a kérdést, de erre vonatkozólag határozati javaslatot nem fogadhat el.

Az adótörvényről, az adókulesről mondotakra reflektálva, elismeri, hogy vannak panaszok, a melyeknek jogosultságát elismeri és azoknak javítására törekszik is. De mindazt, a mit mondtak, nem akceptálhatja. Célja az egyenesadóról és az adminisztrációról szóló reformokat egyidejűleg megalkotni és életbe léptetni. A tőzsdeadóról igéretéhez képest a javaslatot megcsinálta s azt, amint annak ideje itt lesz, a parlament elé is terjeszti. A fogyasztási adók hasznosítása tekintetében konstatálja, hogy a bérleti rendszer nem tulajdonképpen amint azt hangoztatták, s ezt a hasznosítás statisztikájának kétségbe nem vonható adataival igazolta is. Nem áll az a vád sem, hogy egész vármegyék adatnak bérbe. Erre az egész országban egyetlen eset sincs. Legfőkébb áll, hogy egyes községektől csoportokat alkotnak. Már eddig ez az utóbbi nemcsak, hogy nem kifogásolható, de sőt egyenesen törvényszerű, amennyiben maga a törvény expressis verbis megengedi. A pénzügyi adminisztráció ellen súlyos vádakot emeltek, nem állítván kevesebbet, minthogy az adminisztráció kezére játszik a bérlőknek. Ezt a

vádat a leghatározottabban visszautasítja, mint indokolatlant és alaptalant.

Mindezek alapján természetesen Molnár József határozati javaslatát nem fogadhatja el.

A valutát szóba hozták. Azok között a feltételek közt, vannak olyanok is, mint tudvalevő, a melyek a kormány és a törvényhozas akaratától, befolyásától teljesen függetlenek. Mi mindenesetre azon leszünk, hogy azokat a hatáskörünkön kívül álló tényezőket kiküszöböljük.

A feltételeket, a mik rajtuk mulnak, teljesítettük. Beszereztük az aranyat, bevontuk a bankjegyeket s folyamatban van a szalinák bevonásának előkészítése is.

Az államjegyek kérdése és ezütkurranás természetesen figyelmen kívül nem hagyható. És ámbár nem tart attól, hogy kisebb mennyiségű államjegyforgalom kompromittálhassa valutánkat, mind a mellett még a látszat elkerülésére is a miniszternek az a nézete, hogy az államjegyek kiküszöbölendők. — Az ezütkurranásra vonatkozólag kijelenti, — hogy a rázkodtatás elkerülése végett igyekeznünk kell az ezüstnek fokozatos kivonását a forgalomból.

Ennyit a valutáról.

Azután a miniszter tiltakozott az ellen a meggondolatlan nyilatkozat ellen, mintha az az osztrák államférfiak összeköttetésben volnának a magyar pénzpiac ellen tapasztalható velleitások forrásával. Az osztrák államférfiak távol állnak ettől a mozgalomtól, annál is inkább, mert ez a mozgalom ellenünk is irányul. Egyébként pedig ennek a mozgalomnak legfőkébb ideig-óráig észlelhető hatása lehet, — de állandó visszahatástól tartani abszolúte felesleges és e mozgalom tulbecsülése volna.

A bankkérdésről is nyilatkozott a miniszter.

A tárgyalások megnyitáskor a kormány bizonyos szervezeti változásokat kötött ki ezeknek a feltételeknek teljesítéséhez köti az új egyezmény megkötését. Általában azonban kijelentette a miniszter, hogy felelőssége olyan súlylyal nehezedik rá ebben a kérdésben, hogy csak teljes szabad kézzel járhat el a tekintetben és épen ezért határozati javaslatokkal nem kötheti meg magát. Tehát: Molnár és Helfy határozati javaslatát sem fogadhatja el.

A megejtett szavazás nagy többséggel megbuktatta a benyújtott összes határozati javaslatokat.

A részletes tárgyalás során Ugron

Suben erre azt felelte, a mit Ilondáné mondott tegnap este a leányának: „Aludjunk rá egyet.”

Teljes egy esztendeig aludt a három érdekelt fél erre a gondolatra; de végre is, a minek nem hagy békét az asszony, ahhoz két ördög sem mer hozzányulni.

Ilondáné elvégezte Subennel Mariskát. Hiába sirt könyörgött a leány, nem használt semmit.

Mikor sem a fényes jövő mesteri eseteleése, — sem a nagyszerű férj-jelölt intelligenciája nem használt, — előhozakodott az asszony a hálával, a mivel neki tartozik.

Ez aztán használt. A komoly leány hálából feláldozta magát. Sőt később, mikor már nevévé lett, ragaszkodni kezdett elegáns urához, aztár gyöndég vonzalma nőtt iránta, s egy év mulva mikor egy apró emberkében találta fel a férje képmását, szenvedélye s szerelemre lobbant iránta.

Annál hidegebb volt a férj.

Elhanyagolta a feleségét, sőt az üzletet is, — valami leány után adta magát, — s az Ilondáné nagyszerű hidalgója egy napon teljességében kimutatta a foga fehérét.

Az özvegy bolt nélkül, ház nélkül, vő nélkül maradt, mert a mesék királya egy csomó adósság hátrahagyásával megszökött. — Még csak azt a jogot is magával vitte, hogy az anyósa kedve szerint járkozhassa őt, — mert a szegény, — butól hervadó Mariska egyre siratja, egyre védi az ő „szép” urát!

A leány ijedten ült fel az ágyban.

— Jézus, a néni megtenné!

— Hogy eladjam a házat? Meg én. Gondold meg csak Mariska: akár egy spanyol hidalgó. Az a nagyszerű urias lak, azok a fehér kézelők, azok a selyem zsebkendők, az a parfüm illat! Ha gyertyával keresnénk, sem találánk ilyet.

A leány rémülten feküdt vissza párnáira.

— De néni, — tagolta — hát ha én nem is tetszem Subennek?

Ilondáné ijedten ütött a homlokára.

— Az ám, erre nem is gondoltam. Na, aludjunk rá Mariska egyet. A többit majd meghozza az idő.

III.

Ilondáné másnap este megint a jövőre terelte a társalgást s mikor Suben a nősüléshez ért, az özvegy mosolyogva tette kezét elegáns szomszédja vállára:

— Vegye el ön az én örökbe tartott leányomat.

A szép boltos nagy és igazi zavarba jött. Egy cseppet sem tetszett neki az a komoly, szőke leány s esze ágába sem jutott, hogy elvegye. Zavartan köhéscelt.

Ilondáné tovább mosolygott.

— Egész komolyan beszélek. Különbön legyünk őszinték. Suben ur ötezer forintos leányra reflektál. Na, az én házam négyezret ér; ezer forintról váltót adok. Gondolja meg, Mariska nem valami szép, — igaz — de nagyszerű termete van és nagyon jó gazdaszszony.

Gábor pát...
a miniszteri f...
magyar pénz...
mondott.

Ezzel m

Az is

— Appo

A kuria

javaslat tárgy...
kezdte tárgyal...
ismert javasla...
először karác...
Erdélyi...
első sorban a...
amelyeknek e...
módosítását je

Erdé...
hogy az indit...
szakaszai véte...
választási tör...
hatályán kivü...
sát célozzák.

lathoz s ehhe

vette az Appo

törvényjavasla

nek javasolt

mében hatály

nek az a re

tó i j o g o

é v i e g y

s é h e z k

indítványal

lető rendelkez

tását javasolj

Erdé

ugyanily értel

tekintettel az

összeállítás

ponyi indítvá

szerint már m

hetők, javasolj

j o g o s u l

h á r o m n

s e g f i z

s é k.

M o l n

lathoz, nehogy

hátralékért is

jogosultság, ar

hozz., hogy r

l a s z t ó j

az illető válsz

rom é v n e

a d ó j u k

g y o b b ö s s

ralékban.

A bizott

amelyben a m

p o n y i A l

többen vetek

i n d i t v á n y

f o g a d t a n y

J a v a s l a t á

Azután

indítványát tá

g y e d u r b é

nyomozására

niszter kijeler

k é r d é s e s s

mutatást teljes

gyéinek terület

nézve fennálló

zottság változa

i n d i t v á n y

választási törvé

lyébe tételik.

A p p o

tók összeírásár

szánál különbö

seket hoztak j

T i s z a I s t v á

v á k bizottsá

nézve a h

p é n t e k e

sére halasztotta

Gábor pattogott azok ellen — a miket a miniszteri felelőséggel járó szabadkézről és a magyar pénzpiaczen ellen intézett támadásokról mondott.

Ezzel már véget is ért a vita.

Az istenbéke feltételei.

— Apponyi javaslatok a bizottságban. —

A kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság megkezdte tárgyalni gróf Apponyi Albert ismert javaslatát, amelyeknek irányelveit legelőször karácsonyi cikkében jelölte meg. Erdély igazságügyminiszter kívánságára első sorban azokat a javaslatokat tárgyalták amelyeknek elfogadása a fenálló törvények módosítását jelentené.

Erdély miniszter javaslatba hozza, hogy az indítványnak mindenekelőtt azok a szakaszai vétessenek tárgyalás alá, melyek a választási törvény némely rendelkezéseinek hatályán kívül helyezését, illetőleg módosítását célozzák. A bizottság hozzájárult a javaslatához s ehhez képest először is tárgyalás alá vette az Apponyi által a kuriai bíraskodási törvényjavaslatba 141-iki szakaszul felfelveendőnek javasolt azt a szakaszt, melynek értelmében hatályát vesztené a választási törvénynek az a rendelkezése, mely a választói jog jogosultságot az előző évi egyenes adó befizetéséhez köti. Rohonyi előadó az indítvánnyal szemben a választási törvény illető rendelkezésében lefektetett elvnek fentartását javasolja.

Erdély és Perczel miniszterek ugyanily értelemben nyilatkoznak, arra való tekintettel azonban, hogy a névjegyzékek összeállítását iránt való munkálatok gróf Apponyi indítványainak egyik további pontja szerint már márciusban meg legyenek kezdetek, javasolják, hogy a választási jog jogosultság az előző évi első három negyedére eső adó megfizetéséhez kötsse.

Molnár Antal hozzájárul a javaslatához, nehogy azonban elenyésző csekélységű hátralékért is el legyen veszthető a választójogosultság, annak kimondását is javaslatba hozza, hogy nem veszti el választójogosultsága az előző évi első három negyedére eső adó megfizetéséhez kötsse.

A bizottság beható tanácskozás után, amelyben a minisztereken kívül gróf Apponyi Albert, Tiszta István s még többek vettek részt. Apponyi idevágó indítványnak mellőzésével elfogadta a két miniszter és Molnár javaslatát.

Azután gróf Apponyi-nak azt az indítványát tárgyalták, amely az egyenyed urbéri telek adójának kiemelésére vonatkozik. Perczel miniszter kijelenti, hogy hozzájárul a kérdéses szakaszhoz s egyúttal kimutatást terjeszt elő az ország egyes vármegyéinek területén az egyenyed telek adójára nézve fennálló nagy aránytalanságokról. A bizottság változatlanul elfogadta az Apponyi-féle indítvány szakaszát, amely a választási törvény 30-ik és 107-ik §-ai helyébe tetetik.

Apponyi indítványának a választók összeállítására vonatkozó következő szakaszánál különböző módosításokat és kiegészítéseket hoztak javaslatba Erdély miniszter Tiszta István Makfalva és Szjivák bizottsági tagok. A bizottság erre nézve a határozathozatalt pénteken, d. u. 5 órákor tartandó ülésére halasztotta.

Egyről-másról. Millenáris férfidivat.

Egyelőre még a kirakatok üvegtáblái mögött rejtőzik, de az első meleg nyári nap ki fogja csalni az aszfalt látóhatárára. Így üveg mögött rézve, izléstelen és rikító, és a ki szorosán a divatárusok kátéja szerint fog öltözködni, könnyen úgy járhat, mint az egyszeri magyar turista, a ki Londonban a hazai "angol" divat szerint öltözködve járt kelt a streeteken, mignem egy jóizlésű policema be nem kísérte a tul-angol maskarát.

A millenáris divatban valóságos kongresszusa van a rikító színeknek. Szürke, barna vagy fehér lapos félcilinderekkel kezdődik a mai divatbáb, melynek testéhez hosszú barna, kék vagy fekete, alul szétálló gérokk simul. A gérokk a felöltőt is pótolja; a legszebb példányok a kávébarnák, melyeknek hasonlított bársonygallér képezi még mindig fődíszét. Ezek még a normális izléssel készített öltöny darabok. A sablonos szabásu mellényből szinte kiabál az emberre a két legrikítóbb holmi: a nyakkendő és az ing.

A nyakkendők vagyona kerül esarpóriások rostos szövetű nehéz selyemből, melynek minden parányi kockája temérdek szintől tarkálk. A kötésük rendkívül izléstelen. Előbb matrózesomóra kötözik, aztán alul a két végét, mint valami szárnyat széthúzzák. A piczike gomba pedig széles email- vagy érempénzből készült tűt szurnak. Terka selyemzsalagokat is viselnek, egyszerű vagy dupla nyaku csokorra kötve, sőt hosszában is; az ilyen kis nyakdiszkek olyanok, mintha apró kolibrik volnának ott kifeszítve.

Az ingek puhák egytől egyig. Puhák és színesek fénylő gyöngyházgombokkal, százfélé szövetből. Ezen a téren a legújabb szenzáció a habos moiré selyemből való puha utcai ing, melyet eddig csak Debreczen fényűző divathősei hordoznak. Ezreivel kelnek el a hamis czimerekkel diszitett selyem zsebbevalókat is.

A botok divatjában nincs újdonság, épp úgy, mint a nadrágokéban sem. A fehér, zöld, sárga bőr- és szövetbetűtű cipők mindenféle színű bőrben láthatók, a félczipők ellenben még nem mutatkoznak. A felöltőket hosszú esőkabátok váltják fel az örökké változó időben, ezekre a kabátokra most változatos kedvéért lila, fehér vagy sárga violákat tűz a jól öltözködő gavallérsereg.

Vidék.

— Schlauch biboros papi jubileum. Schlauch Lőrincz nagyváradí biboros püspök jövő évben ünnepli meg Nagyváradon 50 éves papi jubileumát. Aranymiséje alkalmából egyházmegyéjében nagyobb mérvű alapítványokat tesz. Az országos jelentőségű ünnep lefolyása rendkívül fényes lesz és arra egyházi körökben már most is nagy lelkesedéssel teszik meg az előkészületeket. A biboros ezen alkalomra állítja össze azon jótékony célú, egyházi vagy humanus intézmények jegyzékét, a melyet akkor alapítványával és adományaival óhajt segíyezni.

— Lelkészeválasztás. Az értarczai [ev. ref. egyházban 1896 április 12-ikén tartotta meg a lelkeszeválasztást. 7 pályázó között Molnár József érsemjéni segéd lelkesze választott meg 10 szavazat többséggel Nagy Dániel makói segéd lelkesze ellenében.

— A szegény ember haja. Egy Koppán Péter nevezetű szegény földmives borjut vett a tiszafüredi vásáron s mert jó vásárt csinált meglegedetten ballagott haza, maga előtt hajtván az okvetlenkedő, jobbra-balra akaródzó állatot. A holt Tisza ágon a hidon két esengős kocsi jött velük szembe — Ettől a borju

megijedt s a korlátot keresztülleugrott a hidról. A kötél, amint nyakára volt kötve, egy fűzfában megakadt s a borju megfuladt. A szegény ember kétségbeesve nézte, hogy hogyan megy tönkre az a kis pénz, amit a vásárba fektetett s bár igyekeztek visszatartani, lement a fűzfára s föl akarta huzni a borjut, hogy legalább a bőre árából szerezzék meg a veszett fejsze nyelét. A fűzfa azonban letört alatta s ő a vízbe esett. Mindjárt a segítségére mentek, — de mégis későn mert amire kihúzták a vízből, — már meg is volt halva.

— Öngyilkos kereskedőség. Szatmárról írja levelezőnk, hogy Reisz Zsigmond kereskedőség öngyilkossági szándékból tegnap vitriolt ivott, — Még élve szállították a kórházba, — de gyógyulásához nincsen semmi remény.

Városi rendkívüli közgyűlés.

Debreczen, április 17.

Debreczen város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt 10 órákor gróf Dégenfeld József főispán elnöklete alatt s a bizottsági tagok élénk érdeklődése mellett rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek lefolyásáról a következőkben tudósítunk.

Gróf Dégenfeld József főispán a közgyűlést megnyitva, jelzi, hogy annak összehívását a helyi vasut Kossuth utcai szárnyvonalának kiépítési ügye tette szükségessé.

Báró Fejérváry Géza és Gromon Dezső köszönőiratát a város bizalomnyilvánítására tudomásul vették.

Kertész János nem örvendetesen, hanem csak egyszerűen veszi tudomásul a köszönőiratokat.

Elnöklő főispán azon felvilágosítása után hogy csak egyszerű tudomásvétel volt proponálva, következett a helyivasut ügye.

Rontsik Lajos ismertette a tanácsnak a helyi vasut Kossuth utcai szárnyvonal kiépítése ügyében kötendő szerződést illető és azon javaslatát, mely szerint 2000 drb. egy méteres talpa és 156 drb. tölgyfa ingyen adományozását ajánlja a vonalépítés céljaira.

Simonffy Imre polgármester a vasut új koncessziójának lejáratát egy időre kéri kitűzni a már megadott két koncesszió lejáratával.

Ezután [szakaszonként olvastatott fel a szerződéstervezet, amely szerint a társaság mindhárom koncessziója 1941 október 31-én jár le.

Dr. Nagy Zsigmond indítványozza, hogy a személytariffa megállapításánál kötéssék ki hogy a legmagasabb díjtétel egyszeri átszállójegygyel 10 kr legyen.

Szentesi János a faanyagok adományozását ellenzi.

Sz. Szabó László kikötendőnek tartja, hogy a fővonal keresztaltalpfái hosszaltalpfakkal kicseréltesse.

Jóna Dániel a szárnyvonalon nem engedné meg a teherszállítást.

Stahl Géza főmérnök szerint a város csekély áldozatával szemben a nagy előny áll, hogy a beváltásnál joga van meg nem egyezés esetén a sinek felszedését elrendelni. Kéri a tanácsjavaslat elfogadását.

Simonffy Imre polgármester a teherszállításra nézve azt jegyzi meg, hogy a szárnyvonal kiépítésébe csak azért megy bele a részvénytársaság, mert a dohányszállítás részére biztosítva van.

Dr. Nagy Zsigmond szólni akart, de az ügyrendre való hivatkozással a főispán megvonta tőle a szót, nem akarván a szabályellenes felszólalásokra precedenst alkotni.

Szikszay Szabó László azt indítványozza, hogy kötéssék ki, mikép a szárnyvonal a konzesszió lejártakor ingyen megy át a város tulajdonába.

Gróf Dégenfeld József főispán a vitát berekesztvén, föltette kérdésre a tanács javaslatát, dr. Nagy Zsigmond, Szikszay Szabó László és Szentesi János indítványait s a megejtett szavazás után kihirdette határozatként a tanács javaslatának dr. Nagy Zsigmond pótlásával történt elfogadását.

A közigazgatási bizottság múlt évi jelentését tudomásul vették.

Szirmayné Mészáros Jusztin kérvényére Jámbor Ferenc ellenző és Simonffy Imre polgármester pártoló hozzájárulása után 36 szóval 18 ellen 200 frtot szavazott meg a közgyűlés.

Günther Ferenc városi kiadónak újabb háromhavi szabadságidőt engedélyeztek, mire a közgyűlést az elnök berekesztette. A közgyűlés egy negyedóra múlva a jegyzőkönyvet is hitelesítette.

Ülés vége fél 12 órakor.

NAPI HIREK.

Debreczen, április 17.

Időjárás.

A központi meteorológiai intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható:

— Április 17. —

— Változó felhőzet. — Kelelen csapadék — Hűvös. —

— Széles. —

— **Közigazgatási bejárás.** A debreczeni helyi vasut Kossuth utcai szárnyvonalának közigazgatási bejárása a miniszterium és Debreczen város képviselőinek jelenlétével a hó 20-án lesz.

— **Érettségi vizsgálati biztos.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a debreczeni ev. ref. főgymnáziumhoz az érettségi vizsgálatok ellenőrzésére a kormány képviselőiben Farkas József budapesti főiskolai tanárt küldötte ki.

— **A bratkoviczei huszárok Debreczenben.** A Diószeghy őrmester huszárjait kivették a díszes mundurból s rabruhába öltöztették Boros József tizedest is, akinek a rabruháján a gallér hajtókájára csillog helyett két sárga stráf van felvarrva, mely nem rangot jelez, hanem azt, hogy 20 éven aluli fogásigot mért rá a törvény. A három elítelt huszár tegnap reggel, a Szatmár felől jövő vonattal érkezett Debreczenbe, hol meg kellett várniok a Péterváralja felé induló délutáni vonatot. A három huszár tehát teljes öt órát töltött a rendőrség vasuti őrszobájában. Mondanunk sem kell, hogy erős fedezet alatt őrizték a foglyokat. Egy tizedes és két kivont fegyverű katona vigyázott a szegény magyar fiukra nehogy szökést kísérelhessenek meg. A két katona kivont fegyverrel ott állott a rendőrségi őrszoba ajtajánál két oldalt, s még arra is vigyázott, hogy valaki szóbeszédbe ne ereszkedjék a foglyokkal a kiket a komáromi várba visznek. A pályaudvaron nagyszámú közönség verődött össze, amely rokonszenves részvétellel nézte a szomorú csoportot, mikor délután egy órakor elfoglalta helyét a vasuti kocsikban.

— **Uj anyakönyvvezető.** A belügyminiszter Hajdu vármegyében a hajdu-szoboszlói anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé Káldy Imre városi adópénztárnokot nevezte ki s őt a házassági anyakönyv vezetésével s a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **Amnesztia az ezredéves ünnepségek alkalmával.** Erdélyi Sándor igazságügy-miniszter átiratot intézett az ügyészségekhez a melyben értesíti őket, hogy a király az ezredéves ünnepségek alkalmából gyakorolni fogja egyik legmagasztosabb uralkodói jogát, a kegyelemadást. A miniszter már felszólította a debreczeni ügyészséget, hogy állítsa össze azoknak az elítélteknek a névsorát, a kiket megkegyelmezésre ajánl.

— **Az állatkiállítás.** A földmivelésügyi miniszter körrendeletben hívja föl Hajdu vármegye hatóságát, hogy a folyó évben az ezredéves kiállítással kapcsolatosan rendezendő állatkiállításra szállítandó állatok közül minő egészségügyi intézkedések tételesen; nevezetesen az ilyen állatok időszakonként illetékes szakközégek által megvizsgálandók lesznek s csak is az esetben küldhetők a kiállításra, ha teljesen egészségesnek találtnak.

— **Katonai utóállítások.** Tudvalevőleg, míg az országban a sorozások tartanak, az idén márczius és április hónap nem volt katonai utóállítás. A jövő hóban azonban helyreállítják a szükség okozta mulasztást s így nálunk is 4-szer lesz májusban utóállítás. Lesz pedig május hó 5, 12, 20, 27. napjain katonai utóállítás a „Pavillon“ laktanya helyiségében.

— **Az anyakönyvvezetők vasuti kedvezménye.** Mint megbízható forrásból értesülünk, a m. kir. anyakönyvvezetők közelebb egy értekezletet tartanak, melynek tárgya, a vasuti díj kedvezményben való részesítésnek kiszélesítése lenne. Az értekezlet kezdeményezői között több jegyző anyakönyvvezető is van. Igen helyesnek találjuk az anyakönyvvezetők e kérdésben való mozgolódásukat, mert hiszen, ha az állami tisztviselőket kedvezményben részesítik, mért mellőzik éppen őket, holott ők csak olyan állami tisztviselők, mint a többiek. Az értekezletet a jövő hó elején szándékoznak megtartani, a melyen a képviselőházhoz benyújtandó kérvényt is megszerkesztik, s egy bizottságot választanak, a mely azt átnyujtaná a ház elnökének.

— **Névmagyarosítás.** Friedmann Wolf Sámuel debreczeni lakosnak a miniszter engedte, hogy vezeték nevét Békesi-re változtathassa, illetve magyarosíthassa.

— **A millennium alkalmából.** Hajduvármegye törvényhatóságához egy körrendeletet intézett a miniszter, a melyben felhívja a területet, hogy a Dr. Matlécóvics Sándor v. belső titkos tanácsos szerkesztésében megjelent „Magyarország közgazdasági és közművelődési állapota az ezredéves kiállítás eredménye“ című munkát levéltára számára rendelje meg egy példányban. Ily irányban intézkedés is történt.

— **Magyarország községeinek elnevezése.** A belügyminiszter a kereskedelmi és közoktatásügyi miniszterrel egyetérve egy vegyes bizottságot alakított, a melynek az volt a feladata, hogy a magyar korona országaihoz tartozó községek egységes és végleges névtárának összeállítása ügyében javaslatot tegyen és pedig az összes magyar és nem magyar nevű helységnevek magyaros helyesírása és ama mód megállapítása ügyében, mikén lenne elérhető az, hogy a hivatalosan megállapított helységneveket ne csak hivatalosan használják, hanem hogy a nagyközönség is elfogadja és használja azokat a magánéletben is. Javaslatot tett továbbá a bizottság az egyforma nevű községnevek megszüntetése és az új községek elnevezése ügyében is. A bizottság már beterjesztette javaslatát a belügyminiszterhez, a ki most fog ez ügyben dönteni.

— **Képesített bonneok és menházvezetőnők.** A debreczeni állandó menházvezetőnői és családi felügyelőnői tanfolyamról következő értesítést adta a kir. tanfelügyelő a hatóságoknak: A debreczeni, állandó gyermekmenedékházi dajkákat képező 6 hónapos tanfolyam az árokutcai községi ovodában az idén is

megtartatván, a külön miniszteri rendeletben engedélyezett bonne seminariummal (családi gyermekfelügyelőket képező szaktanfolyammal) együtt, annak 10 és ennek 5 növendéke f. hó 28-án (esetleg még 29-én) fog képesítő vizsgálatot tenni. Midőn erről szerencsém van értesíteni, egyrészt a hatósága területén netán „Utastás“-szerűleg egy éves rendes kisdovodai gyakorlaton volt és a felvételi feltételeknek egyebekben is megfelelő jelölteknek e képesítő vizsgálatához idejekorán jelentkezésre felhívását, másrészt azt kérem, hogy a kettős tanfolyamunkat általában jó (nehányan kitűnő) sikerrel végzett és egyébként is általában jól (nehányan kiválólag) minősített állandó menedékházvezetőnőket és családi gyermekfelügyelőnőket, bonneokat kisdovodó intézeteiben, állandó menedékházaiában, esetleg magánházaknál ajánlani és alkalmaztatni s e czélból hozzájárulni méltóztatassék. Szolgálatkészségem és üdvözlőtelmem nyilvánításával vagyok. Debreczen, 1896. ápril 16. Eötvös Károly Lajos kir. tanfelügyelő.

— **Lóverseny.** Szükséges tudnivalók a folyó hó 18. és 19. iki itteni lóversenyekről. A totalisateur vezetését a versenyek mindkét napján mostan is K. Császár Ferencz ur a „Magyar Lovaregylet“ totalisateur igazgatója teljesíti. Ezen versenyek alatt (szombaton és vasárnap) a totalisateur két 2 forintos és két 5 forintos pénztárral a gyepe felállított helyiségben fog működni. A gyepe (tehát a nyergelő istállóhoz is) egyedül részvényes és tribüne előtti tere szóló belépti jeggyel lehet menni, de azért a sikversenypályán való közlekedésre a tribüne előtti tere szóló jeggyel bírók feljogosítva nincsenek. — A totalisateur bódéhoz a gyepről egyenesen, míg a páholy- és zártszék-helyekről a tribüne épületet kívülről megkerülve lehet jutni. Helyárak: a versenyekre vonatkozó falragaszok és verseny-sorozatban részletesen hirdelve vannak. — Belépti jegyek és verseny-sorozatok, mint már előbb is közöltük, Szent-Királyi Tivadar ur műipar áruk kereskedésében (városháza alatt) válthatók. Kellemtelenségek elkerülése végett felkérjük a versenyeken résztvevő közönséget, hogy belépti jegyét láthatólag hordani sziveskedjék. A versenyek kezdete mindenkor délután pontosan 2 órakor. Hideg ételekről és hűsítőkről a Bika szálloda vendéglőse fog gondoskodni. A helyi vaspálya gőzmozdonyu vonatai (a hatvan-utcai vonalon) a versenyek alatt a Bika szállodától a lóvásártérig déli 1 órától folytonosan közlekednek. A pályatért környező árkon keresztül törni, ültetvényeket rogzálni és a gypet gázolni büntetés terhe alatt tilos.

— **Szarka vadászat.** A debreczeni vadásztársulat tagjai közt mozgalom indult meg, hogy a mostani vadászati szünet alatt, mint Nyiregyházán szokta a vadásztársaság szarka vadászatot rendez. Ez a kártékony madár ugyanis, még a fiók nyulakat is pusztítja, különösen most a költés ideje alatt. A vadászok azonban a szarkavadászatok alkalmával egy-egy jól irányzott lövéssel még a fészket is elpusztíthatják a szarkáknak.

— **Filléres Füzetkék.** A Gönczy egyesület ily című kiadványainak gyermekek számára készült 4-ik füzetét jelent ma meg. A füzetet, mely „Millenniumi szavak a lókönyvecské“ címet visel, dr. Varga Bálint tanár állította össze 42 hazafias versből. A füzet ára 40 fillér.

— **Népesrdik a Hortobágy.** A télen keresztül kihalt nagy hortobágyi pusztán napra élénkebb képet ölt. A legelő jóságok nagyobb részét már kihajtották a gyöpre, mely a termékeny eső után erőteljes növésnek indult.

Rendőri hírek.

? **Ki a legény a csárdában.** Bereczky István napszamos egy jobb jövő reményében, már hogy itt lesz a nyár, mely alatt sokat kereshet a szegény ember, egyik csapó külvárosi kocszmában leitta magát a sárga földig s azután összeveszve a kocszmárossal hét utczára szóló patáliát csinált. A kocszmában is elkezdte a törést, rombolást, mikor pedig ki-

lőtkék az utcza ablakait. A rendőrség most azon elmekozik a borban

? **Hirlapi**

sunk eresztett

A rendőrség u

fel lapuukat,

temetőben sem

? **A kis s**

zenegyesztendő

a nagy széd

ismeretlen me

szerezzel zsebbel

egy iv papiros

főül ákom bá

rokat írták: „

magyar zászló

jenek adni.“

A képpel házrul

össze is szedt

összeszedjenek

emberkéket,

Pintér Sanyit

? **Harmi**

András hetest

mincrennyeg fo

élelmi czikkel

káznak nagy

dolt egyet, be

mellett csakl

forintnak. Gaz

a rendőrségn

rendőr a Pus

latozás közbe

harmincrenny

levét.

? **Minder**

fejzetből áll

legérdekesebb

volt. Az elej

met nevelő

és teljesen

dott meg. A

tározottan m

meséje. Niko

kedőségét m

később meg

azért tegnap

elverte az as

orvossal lát

sáról.

? **Szegé**

falusi asszon

dult két ezü

sem több. S

gondoskodot

ki a csibe p

asszony zse

rendőrség é

vaj is.

? **Megk**

verte az iste

Örökké iszik

kocszmába

ezért felszó

hant s egy

Tegnap has

és a nő köz

feleségének,

kodás közbe

sította.

Egy k

rendőrséghe

— Ver

meg is ölk

A ren

kis férfiuna

kocszmában

vitus kodás

nütt láhatt

volt veve,

akinek a v

kocszmáros

ember ült s

— Mi

dörök.

lőkték az utcára, sorba bevérte a kocsma ablakait. A rendőrség bevitte a börtönbe, hol most azon elmélkedhetik, hogy még sem lakozik a borbán minden esetben igazság.

? **Hirlapi kacsák.** Egyik helybeli laptársunk eresztett utnak egy ilyen hirlapi kacsát. A rendőrség ugyanis annak közlésére kérte fel lapuukat, hogy tegnapelőtt a hatvan utcai temetőben semmiféle öngyilkosság nem történt.

? **A kis szédelőgök.** Két apró emberke tizenegyeszázados az egyik, tizenhárom a másik a nagy szédelőgök előtt már nem éppen ismeretlen módon akart magának könnyűszerrel zsebbézt keresni. Vettek maguknak egy iv papírost, azt szépen megliniázták és fölül ákom bákom betűkkel a következő sorokat írták: „Kérem a jó lelkeket, hogy a magyar zászlóra egypár krajczárt sziveskedjenek adni.” Az ivvel aztán alázatos jámbor képpel házrul-házra s vagy ötven krajczárt össze is szedtek. Hogy ilyen módon többet is összeszedjenek, abban megakadályozta a kis emberkéket, névszerint Gerlach Jancsit és Pintér Sanyit a rendőrség.

? **Harmincznégyszáz forint története.** Puskás András hetest gazdája elküldte vásárolni. Harmincznégyszáz forintot adott át neki, hogy azon élelmi cikkeket s dohányt szerezzen be. Puskásnak nagyon szurta az oldalát a pénz, gondolt egyet, beült egy kocsmába s cigányzene mellett csakhamar nyakára hágott harmincz forintnak. Gazdája türelmetlenkedett, míg végre a rendőrségnek tett jelentést az esetről. Két rendőr a Puskás keresésére indult s még mulatozás közben csípték meg. Ergó Puskás a harmincz négy forintnak kétszer issza meg a levét.

? **Mindennapi történet.** A történet három fejezetből állott és mint minden történetnek, legérdekesebb része természetesen csak a vége volt. Az eleje szentimentális, mint valami német nevelő. A középső része már modern és teljesen a francia iskola szerint csinálódott meg. A befejezése, a vége, az már határozottan magyaros, nemzeti irányu. Itt a meséje. Nikola Istvánné és Braun Mór kereskedőség megserették egymást. Az asszony később megcsalta a kedvesét, Braun Mór azért tegnap egy félre eső utcán kegyetlenül elverte az asszonyt, úgy hogy a menyecske orvossal látlevelet vétetett fel a bot járásáról.

? **Szegény asszony öröme.** Takács Józsefné falusi asszonynak mikor a városból haza indult két ezüst forintja volt még, egy fillérrel sem több. S hogy ez a két pengő is eluszszték, gondoskodott arról Onodi Ferencz csavargó, ki a csibe piaczon kilopta a pénzt a szegény asszony zsebéből. — Közbe lépett azonban a rendőrség és megkerült a pénz is, a tolvaj is.

? **Megkéselte a feleségét.** Nagyon megverte az isten Farkas Jánosné az urával. Örökké iszik, úgy, hogy minden pénzét a kocsmába hordja. Mikor aztán az asszony ezért felszólalt, a deliriumos ember neki rohant s egy izben el akarta vágni a nyakát. Tegnap hasonló jelenet játszódott le a férfi és a nő között. Farkas János neki rohant a feleségének, a miért ez a jóra intette s dulakodás közben a késével a kezén megsebesítette.

A kocsmából.

Egy kis férfiú lélekszakaeva futott a rendőrséghez!

— Verekesznek a kocsmában, hadarta, meg is ölök egymást.

A rendőrök kivonultak az örszobából. A kis férfiúnak igaza volt, de nem egészen. A kocsmában már nem verekedtek, de az előbbi vituskodásnak a nyomát azért még mindennütt láthatták. A kocsmára négy ablakja be volt veve, a söntésben pedig egy ember ült. Akinek a vérző fejére vizes ruhákat rakott a kocsmárosné. Az egyik sarokban egy másik ember ült s még mindig ivott.

— Mit csinál itt kend? szoltak a rendőrök.

— Láthassák, hogy iszom.

— Hát az ablakkal mi történt?

— Kódós volt, nem láttam ki rajta, oszt' kitörtem. S mivel a fejem is kódós volt, hát a komám feje irányában nem lévén belátásom, azt meg betörtem.

A betörtött fejü koma csendesen dobolt kezeivel az asztalon s azt mondta kocsmárosnének:

— Elég volt a vizzel a fejre, — bort adjék inkább még torokba.

Sajtótárgyalás.

Debreczen, ápril 17.

A debreczeni törvényszék ma tartotta meg Orosz István mikiéresi jegyzőnek Sinay Károly, Vid Péter és Süss Antal mikiéresi lakosok ellen rágalmazás és becsületsértés miatt indított sajtóperében a végtárgyalást.

A törvényszék a következőleg alakult meg: elnök Ignyártó Sándor, szavazó bírák: Hoffmann József és Széőke István, jegyző dr. Galánffy János. A magánvádlót dr. Nagy Kálmán; Sinay Károlyt dr. Kálmánecz helyi József; Süss Antalt és Vid Pétert pedig dr. Kardos Samu debreczeni ügyvédek képviselték.

A sajtóper tárgya a következő: Sinay Károly a Debreczen című lap 1894. évi 169. számában egy Orosz István mikiéresi községi jegyzőhöz intézett nyílt levelet tett közzé, amelyben a nevezettet akár mint magánembert, akár mint közhivatalnokot nem a legkedvezőbb színben tüntette fel. Dorbézoló, mivel emberhez nem illő magaviseletű egyénnek mondja egyénileg, mint közhivatalnokot pedig pontatlansággal, az adó kivetés és adó kezelés körüli visszaélésekkel s különösen a bevételeknek a ténylegesnél kisebb, a kiadásoknak pedig a valóságnál nagyobb összegben való kiütetésével s így hamis számadás-sal vádolja. Ezen levelen kívül ugyanakkor egy Vid Péter által kiállított nyilatkozatot tett közzé, melyben a nevezett azt mondja, hogy ő be tudja bizonyítani, hogy „mind az adó, mind a községi számadás” hamisan van kezelve és a jegyzőt „becsület fogytán levő embernek” nevezi.

Az esküdtszék csak nagynehezen alakult meg. Sok esküdt maradt távol, akik közül kettőt igazolatlan távolmaradásért 25—25 frt bírságra ítelt el a törvényszék. Az esküdtszéket végre kiegészítés útján alkották meg s kezdetét vette kevéssel 10 óra előtt a tárgyalás.

A vádlevél felolvasása után Sinay Károly a panaszos elleni kifakadások közben elismerte a cikk szerzőségét és elvállalta érte a felelősséget.

Vid Péter a közölt nyilatkozatot elolvasás után aláírta s annak tartalmát magáévátette, de a hirlapi közlésért nem vállalt felelősséget, mert neki abban nem volt része s nem ily czélból adta Sinaynak s a közléséről csak közlés után nyert tudomást. Ő a nyilatkozatot azért adta ki, hogy a jegyzőt az alispánnál feljeltessék.

Süss Antal hasonló értelemben nyilatkozott.

Dr. Nagy Kálmán a panaszos képviselője annak bizonyítására, hogy az adókezelésben semmi szabályellenesség nem fordul elő, kéri Orosz László pénzügyigazgató helyettes, mint szakértőt által a községi adókönyveket megvizsgáltatni.

Dr. Kardos Samu védő ellenzi a kérelem teljesítését, mert ki van zárva, hogy egy ember egy község két-három évi adókönyveit egy nap alatt megvizsgálhassa, s arról szakvéleményt mondhasson.

A bíróság visszavonult tanácskozássra s a szakértő alkalmazását elrendelve a könyveket Orosz Lászlónak kiadta, aki az esti órákban fogja véleményét előterjeszteni.

Dr. Kardos Samu a határozat ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Ezután megkezdődött a tanukihallgatás. Dr. Nagy Kálmán néhány tanutól előlított

mig dr. Kálmánecz helyi József, mint Sinay Károly védője a panaszos által felhívott tanuk közül egyeseknek kihallgatását ellenezte. Sinay Károly ellenzi testvéreinek Sinay Gábornak a kihallgatását, mert haragban vannak.

A bíróság ez összes tanuk kihallgatását elrendelte Sinay Gábornak és Ercsey Kálmán érdekeltségükönél fogva felmentette s a tanukat együttesen meghiteltette.

Ferenczy főszolgabíró konstetálja, hogy esetenként megtörtént apró mulasztásokon kívül fegyelmi eljárásra ok nem volt. Egy izben feljelentést tett a főjegyző ellen, de akkor felmentették, most nem folyik ellene vizsgálat.

Pákozdy Sándor és Nemes Zoltán megyei aljegyzők a jegyző hivatalos működésében inkorrekttséget nem tapasztaltak.

Szécsi István lelkész azt hiszi, hogy a jegyző eleget tesz hivatalos kötelességének, de saját tapasztalataira nem hivatkozhatik.

Papp Imre községi főbíró tudomással bír arról, hogy Sinay Károly leveleit Orosz nem fogadta el. Az adót a pénztárnok szedi, a községi pénzeket Süss Antal kezeli. A Szöllősi Ilka féle szerződés előtte iratott alá, de hogy kapott-e a jegyző 500 frtot, nem tudja.

Pápai János törvénybíró erkölcsileg erősen véde Oroszt.

Vida József községi előjáró vallja, hogy Orosz pontosan végzi teendőit, hogy őt is utasította, hogy ha Sinay panaszszal jön, meg kell hallgatni. A községi számadást a jegyző végzi, de az adóból az ő kezéhez egy krajczár sem folyik be.

Balla József a jegyzőt pontos hivatalnoknak ismeri. A pénzt ő kezelte, de a számadást a jegyző készítette.

Süss Gerzson szerint a jegyző a község érdekeit szíven viseli s arról, hogy részegeskednék, vagy botrányt csinálna, nem tud.

Gellér János mint hivatalnokot és mint embert egyaránt kifogástalannak tartja a jegyzőt.

Kiss Ignác kocsmáros szerint nincs panasz a jegyzőre, aki néha lerészegedett.

Makray István a jegyzőt lelkiismeretes hivatalnoknak ismeri, tanu a gyámpénztárt kezel s a számadásokat a jegyzővel együtt csinálja.

Kellemen Sándor és Vekeledi Károly a jegyzőt pontos embernek ismerik.

Balogh János bakter konstetálja, hogy a jegyző pontosan jár a hivatalba s kijelenti, hogy a marhaleveleket ez évben valami Winkler nevű kocsmáros írja, a pénz is ő veszi át s ha sok pénz összegyűl, elszámol a jegyzőnek.

Déli egy óra előtt a tárgyalást délután fél 3 óráig felfüggesztették s azután ismét folyt a tanukihallgatás.

A tárgyalás további folyamáról lapunk holnapi számában referálunk. A verdikt és az ítélet csak a hajnali órákra várható!

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Szombat: Bányamester, operette.

Vasárnap: Rezervisták, énekes bohózat

Előkészületen: Mukányi, Papa felesége, Nap és Hold, Szegény Jonathan.

A remete csengettyűje.

Mailárd operettejének rossz előadásával untatták tegnap este a színházban csekély számban megjelent közönséget. Teljesen hiábavaló volt Galyassy Paula (Rosé); Haday (Bellamy) és Horváth (Sylvain) elismerésre méltó igyekezete, mert ifj. Németh (Thibaut) és Szigeti Lujza (Georgette) az általános hatásban az ő sikereiket is tönkretették. Némethből elvégre még lehet valami s habár a mi színházunk nem kísérleti állomás, — mégis elnézzük az ő minden szerepében előtérbe nyomuló Goldstein Számit, de Szigeti Lujzának színpadunkon való szerepeltetése valóságos vizsgálódás a közönség türelmével. Elvégre is Debreczen nem — Mátészalka.

Különfélék.

+ Pulszky Károly ügye. Pulszky Károly bűnügyében Balonyi vizsgálóbíró újból meg-sürgette a vallás- és közoktatásügyi minisz-teriumot, hogy a képvizsgálatra vonatkozó jelentést haladéktalanul terjessze be a törvény-székhez, mert mindaz ideig, a míg a jelentés be nem érkezik, Pulszky ügyében a további eljárás szünetel.

+ A király kegyelme. A király Kemény Miklós dr. budapesti ügyvéd, tartalékos hu-szárőhadnagy, a ki atyja, Kemény Dá-vid helyett Robitzek József dr. budapesti ügyvéddel párbajozott s a rárótt bünte-tést most töltötte a szegedi államfogház-ban, kegyelem útján a büntetés hátralevő ré-szét elengedte. Erről a belügyminiszter ma táviratilag értesítette Hatzinger igazgatót, ki Kemény dr. ügyvédet azonnal szabadlábra helyezte. A fogházban most már csak két nemzetiségi agitátor maradt, mert Orley György, aki Kálmán József nagyváradai ügy-védet pisztolypárbajban agyonlőtte s aki e miatt szintén a szegedi államfogházba került a mai nappal kitöltötte fogságát.

+ 105 kilogramm arany. Deváról írják A Bradhoz közel fekvő Mussari nevű bányá-telepen, mely jelenleg egy porosz társaság birtokában van, közelebből egy 105 kilog-ramm súlyú nagy aranytáblát találtak. A bányát előző birtokosa hallomás szerint, abban a hitben, hogy az aranytartalom ki van me-ritve, alig 30,000 forintért eladta.

+ Istentelen diákok. Szolnokon, — a vallásos érületet mélyen sértő, megbotrán-koztató dolog történt. Április 12-én történt, hogy Karkecz Alajos szolnoki r. kath. lelkész reggeli 8 óra után, a harangozó kíséretében hazafelé sietett, midőn a plébániai nagy templomnál — a hol éppen bérálás volt — azt látta hogy négy fiatal ember hahotázva du-hajkodva rontott ki a templomból. Midőn a plébános rendre akarta őket utasítani, a ra-konozatlankodók egyike nagyot köpött, és a lelkész elhülve látta, hogy a suhancz az ol-táriszentséget köpte ki szájából, Mialatt a harangozó a plébános utasítására a temp-lomba sietett egy korporáléért, hogy a meg-gyalázott szentséget illő helyére vihesse vissza, a plébános maga a fiatalember nevét kérdezte. És megtudta, hogy úgy ő, mint ra-konozatlan társai a szolnoki gimnázium hatodik osztályának növendékei. Ezt az esetet Hock János interpelláció alakjában a kép-viselőház elé akarta hozni s ezt a szándékát közölte a kultuszminiszterrel. Wlassics kijel-entette, hogy ő már intézkedett, hogy a vizs-gálat azonnal megindíttassék. Hock eb-ben megnyugodott s így az interpelláció el-maradt.

+ Rangjától megfosztott tiszt. Brünben báró Suini dragonyos hadnagyot becsületbíró-sági ítélet alapján megfosztották rangjától s mint közdragonyost, a tartalékba helyezték Suini nemrég egy brünni kávéházban beleköt-tött egy ott billiárdozó zsidó mérnökbe, Lus-tigba, különféle antiszemita megjegyzésekkel illelte őt. Lustig átadva neki névjegyét, meg-említett, hogy tartalékos tiszt. Suini a kártyát eldobta azzal a megjegyzéssel, hogy azt min-denki mondhatja magáról, hogy tartalékos tiszt. Erre a két ember közt verekedés támadt. Lustig, egy hatalmas erős ember úgy vágta Suinit a kávéház nagy ablakába, hogy a ha-talmas üveg darabokra tört. Az épületet je-nentnek egy kapitány vetett véget. Másnap a felek párbajt vívtak, mely alkalommal Suini megsebesült.

Mozaik.

× A világ legnagyobb gátja. A gátak igazi hazája Kelet-India. Ebben az országban van a világ legnagyobb gátja, mely tisztán kőből van és melyet Bombay városának vízzel való ellátása céljából építettek. A gát Bom-baytól 100 kilométernyire fekszik, elzárja a Timsa völgyét és így egy 20 négyzetkilomé-ternyi felülettel bíró tavat alkot, a mely a vá-rosnak naponként 450 000 köbméter vizet szol-gáltat. A gát három kilométernyi szélességben terjed el, magassága 36 méter, vastagsága az

alsó részen 30 méter, a legfelsőbb részén pedig 5 méter.

*
Zug-bug a szél, ablak rezdül,
Éjfél táján óra kondul . . .
Ébredék a velőt rázó,
Idegölő lázálomból,
De lelkemben az álomkép újra éled :
Melletem van az a bájos áldott lélek.

Megszólított. Némán hallgat.
Hivogatom, de nem mozdul.
Merőn nézem, egyre látom.
Reszke ek az izgalomtól . . .
Végre tűnik a varázskép, mint az árnyék,
Csalódás volt. Képrázat volt, a mit láték.

S e szép képet felednem kell !
Rágondolnom nem is szabad.
Mert szememből a fájó köny,
Mint a zugó zápor, szabad.
Pedig sirnom tilos nagyon, nem ismerék,
Mert betegbe lenék, mint most, — lelki beteg,

× Végszóra. Két hivatalnok valami fölött összevesz. — Te vagy a világ legtökéletlenebb teremtese. — Nálad meg nem ismerek hülyébb embert. Ekkor észrevétlenül belép az iroda-igazgató s csöndesen igyekszik a két ellen-félt, e szavakkal: — Bocsanat, uraim, önök elfeledkeznek arról, hogy én is itt vagyok.

× Kellemetlen. Ő nagysága elhatározza, hogy elkíséri vendégét egy kissé. — Hozza a gummi cipőt, — szól a cselédnek. Ez csak a jobb kalosnit hozza. — Hát a másik hol van? A leány naivul szól: — Hiszen a balcipőnek jó a talpa.

*
Egyszer én is vágytam, énekeltem
Szerelmedért egy sovárgott lelkem.
S nem szakadt meg szívem érted lányka.
Mert az Isten hosszú — hosszú
Gyötrelenre szánta.

× Műveltség.

Hölgy lép a könyvkereskedésbe és szól:
— Kérem Arany, Petőfi és Vörösmarty költeményeit és valami olvasni valót is kérnék.

× Rossz matéria.

— Lépj be a mértékletességi egyletbe. A tagsági díj évi három forint.
— Három forint? Hiszen azért harmincz pohár sört iszom!

Közgazdaság.

Budapesti gabonátözsde.

Debreczen, április 17.

Készáru 2 1/2 krral olesőbb.	
Oszli buza	6.95 - 6.97.
Tavaszi buza	6.71 - 6.73.
Oszli rozs	5.74 - 5.76.
Tavaszi rozs	6.49 - 6.51.
Oszli zab	5.57 - 5.59.
Tavaszi zab	— — — — .
Május juniusi tengeri ha- áridőre	3.89 - 3.91.

Sertés piac. Budapest-Kőbánya a 1895. április 17.

Magyar elsőrendű Öreg nehéz: páronként 400 klgron felüli sulyban (56 — krtól 57 krig. Öreg közép (páronként 300 400 kgr. sulyban) — 54 — krtól 57, — krig. Fialat nehéz (páron — 320 klgron fe-lüli sulyban) — 54 krtól 55 — krig. Fialat kö-zép (páronként 251 320 klgr. sulyban) — 54 krtól 55 — krig. Fialat könnyű (páronként 250 klgrig terjedő sulyban) — — krtól — — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (pá-ronként 280 klgron felüli sulyban) — — krtól — — krig. Közép (páronként 220 — 280 klgr. sulyb.) — — krtól — — krig. Könnyű páronként 220 klgrig terjedő sulyban — — krtól — — krig. III. Szerbiai: Nehéz (pá-ronként 260 klgr. felüli sulyban) — 56 krtól — 57 — krig. Közép (páronként 220 — 260 klgr sulyban) — 56 — krtól 57 — krig. Könnyű (páronként 220 klgrig terjedő sulyban) — 55 — krtól 56 krig.

Sertés létszám: 1896. évi április hó 14. napján volt készletben 11405 darab 1896. évi április hó 15. napján elszállítat-tott 144 drb. 1896. április hó 16. napjára maradt készletben 11261 drb. Hizottsértés forgalom változatlan.

CSARNOK.

Az udvari szénégető.

Hol volt, hol nem volt, volt legyszer egy szénégető, de miután a szénnek rossz kelen-dősége volt, oly szegénységbe jutott, hogy csak nagy nehezen tudta eltartani nagyszámu családját.

Egyszer azután, midőn nagy nehéz mun-kájából este hazatért s gyermekeivel az udva-ron levő nagy diófa alatti asztalhoz ült, hogy szerény vacsoráját elköltse, azt mondta gyermekeinek: no! gyerekek, most már csak-ugyan vége van mindennek, az uraság nem ad el több fát, nem égethetek több szenet, nem tudom, miből élünk.

Felesége vigasztalta, de könnyei kicsor-dultak a nagy bánat és aggodás miatt.

— Ne sirjon édesanyám, — szól Matyi, az egyik életrevaló, szemfüles, virgoncz fiu, — majd elmegyek én az urasághoz s meg-kérem, hogy adjon továbbra is fát a szénége-téshez. Tudom, hogy nekem megteszi. Viszek neki ajándékba egy kis diót.

— Szegény fiam, a mi uraságunk ide ezer mértföldnyire lakik, te soha sem érnél oda gyálog.

A mint így beszélgetnek, az utcaajtón csak bevánszorog egy öreg, elcsigázot ember.

Alázatosan köszöntött szerencsés jó estét és igen megkérte a szénégetőt, hogy adjon neki éjjeli szállást, mert igen fáradt, azután elmondotta, hogy épen 50 esztendeje utazik gyálog a köményországból, ahol a szénégetős urasága is lakik, de meghallotta, hogy itt az udvaron egy szép diófa van, amelynek olyan gyümölese van, amilyen sehol a világon nincs, ezt a diófát akarta megnézni.

A szénégető azután szívesen adott neki éjjeli szállást, de egyúttal oda is ültette a ro-zoga asztalhoz és felkérte, hogy költse el ve-lük a szerény vacsorát.

Az öreg vándor megköszönve a páratlan szíveséget és vendégszeretetet, asztalhoz ült és nézegette a diófát, melyről koronkint egy-egy érett dió az asztalra hullott, melyet a szénégetős Matyi fia mindjárt zsebre rakott, de néhány szemmel az öreg vándort is meg-kinálta, ki a diót tarisznyájába tette.

Azután beszélgettek arról, hogy Matyi elmegy az urasághoz és megkéri, hogy ad-jon nekik fát, hogy szenet égethessenek to-vábbra is. Majd visz neki ajándékban egy kis zsák diót és akkor talán meglágyul a szíve.

— Kár minden fáradság, — mondja az öreg vándor — mert az uraság keményszívü rossz ember és ha meglátja a diót, akkor kivágatja a fákat, mert irigyli azt is, hogy olyan szép gyümölcsöt terem. Pedig kár lenne e fáért, mert meglátjátok, hogy annak termése eltart benneteket, sőt még gazdagok is lesz-tek és nem lesz szükségtek a szénégetésre. Azt a tanácsot adom, hogy Matyi vigyen eb-ben a kis zsákban, melyet Matyinak adok, a király kis fiainak diót, de vigyázzon, hogy ut-közben haramiak el ne vegyék, mert kár lenne érte.

A szénégető megígérte, hogy minden ugy lesz és megfogadták a jó tanácsot.

Másnap reggel azután az öreg vándor megköszönte a szénégető szíveséget s elbu-csuzott. Matyi pedig készült a nagy utra. Az öreg utastól kapott zsákot megtöltötte szépen dióval s még egy másik kis zsákot is tele-rakott, azt gondolván, hogy utközben ebből majd eszik, a maradékot pedig a király mi-nisztereinek adja.

Másnap reggel korán akart utra kelni, befogta kordéjába kedves szamarát s a két zsák diót feltette.

Már három nap utazott, midőn estefelé egy nagy erdőbe ért. Maga is, szamara is igen fáradtak voltak s elhatározta, hogy itt meghál és holnap reggel hajnalban folytatja utját. Szamarának szénát vetett, maga pedig az egyik zsákból néhány szem diót vett ki s elkezdte ropogtatni.

Amint így falatozgat, egérezinczogást hall, körülnéz, hát látja, hogy egy kis egér van mellette.

— Dió nekem eg-vagyok.

Oh! te adok, mert tán zsákját adta.

A kis diót és finom mint ez sik — De nem azért n-zsákban.

— Má-én raktam — Az furcsa zsák-tól kaptál.

Matyi vakat s vé- Hát uramfia

Matyi szemeket, n-mennyire fo-meg testvére

— Mir-neked mégis ned. — Azu-neki, mert r-nincs pénz-e. Ha tehát e-nagyon me-trónörökös, nines. De n-királynak e-zsák arany-ged pedig e-De ne tördő-zsok a királ-az íróasztal-zsák aranya-elvette töle-arra kéred, szelni akars

Erre a v-t, téged n-főkincstárno

Azonb-az aranyter-törődjél. me-raksz abba-kaptatok, a-persze majd-jőjj hozzám-vagyok az

,Poczik me-neked mind-melyben mi-kapta az ör-hogy vigye

Még e-nekünk a k-ák. most i-a végleges-nehezségke-király, akko-ben szövets-san tudom-ügyünket k-az örök bé-men a bék-legvittebb-esnek a m-erőszakosko

A ki

Rég ic-én kisbirtok-rendszerünk-met, amenn-séges; kény-a bajt elker

Mig a-bőven pénz-förint jöve-Ehez járult-jó ára volt.

Ma az-nagy a pén-A kis

gabonaterme

— Diószagot éreztem s arra kérlek edj nekem egy szemet, mert nagyon éhes vagyok.

Oh! te kis aranyos egérke, szívesen adok, mert tudom, hogy szereted a diót. Azután zsákjából kivett egy szemet és neki adta.

A kis egér vigan fogta két lábával a diót és finom fogaival elkezdte feltörni s a mint ez sikerült, jóízűen eszegette.

— De jó gyerek vagy te Matyi! hanem azért még sem tudod, mi van a másik zsákban.

— Már hogyan tudnám! hát dió hiszen én raktam bele.

— Az igaz, hogy te raktad bele. hanem furesa zsák ám az, amit az öreg vándorbácsitól kaptál.

Matyi csodálkozva hallgatta e szavakat s végre kioldotta a teli zsák száját. Hát uramfia minden dió arannyá változott.

Matyi bámulva szedegette ki a a sulyos szemeket, miközben azt mondogatta, hogy mennyire fog ennek szegény apja és anyja meg testvérei örülni.

— Minden esetre fognak örülni, hanem neked mégis el kell előbb a királyhoz menned. — Azután te az aranyokat kölcsön adod neki, mert most nagy bajban van, azután nincs pénze, kölcsön pedig senkitől sem kap.

Ha tehát e nagy szükségben segítesz rajta, nagyon megőrül, fiává fogad, te lész a trónörökös, mert csak leányai vannak, fia nincs. De nagyon kell vigyáznod, mert van a királynak egy gonosz főkinestárnoka, ki a te zsák aranyodat maga részére foglalja le, téged pedig egy sötét mély börtönbe vettet.

De ne törődjél vele, mert én az éjjel bemászok a király hálószobájába és levelet teszek az íróasztalára, melyben elmondom, hogy egy zsák aranyat hoztál neki, de a főkinestárnok elvette tőled és börtönbe vettetted. Most tehát arra kéred, hogy szabadítson ki, mert beszélni akarsz vele.

Erre a király dühös lesz, maga elé hívat, téged megszeret, fiává fogad, a hűtlen főkinestárnokot pedig lefejezteti.

Azonban ellenségeid nem nyugosznak, az aranytermő diófát kivágják, de ezzel se törődjél, mert ha köveket vagy akármit is raksz abba a zsákba, amit az öreg vándortól kaptatok, az mind arannyá változik. E zsák persze majd elrongyolódik, de akkor csak jöjj hozzám e fa alá s szólíts nevémen. Én vagyok az egerek királya s az egész világ „Poczik mester”-nek nevez, majd hozok én neked mindig egy új „varázs zsák”-ot, a melyben minden arannyá változik. Télem kaptam az öreg vándor is, én mondtam neki, hogy vigye hozzátok.

Még egyre akarlak kérni, tudod, hogy nekünk a legnagyobb ellenségeink a macskák. Most fegyverszünet áll fenn köztünk, de a végleges és örökös béke megkötése nagy nehézségekkel jár. Ha azonban te lész a király, akkor ezen fontos és világra szóló ügyben szövetséges társunk lehetnél, s bizonyosan tudom hogy te veszed ezen kényes ügyünket kezébe. akkor sikerül közöttünk az örök béke. Azért fekszik annyira lelkesen a béke megkötése, mert a harcban legvittezebb és legderékabb egereim áldozatul esnek a macskák kiolthatatlan dühének és erőszakoskodásainak.

(Vége köv.)

A kisbirtokos gazdasági rendszere.

Rég idő óta beszélem, magyarázom az én kisbirtokos hiveimnek, hogy a gazdasági rendszerünk nem jó. Nem ad annyi jövedelmet, amennyi a tisztességes megélésre szükséges; kénytelenek kölcsönhöz fordulni, hogy a bajt elkerüljék.

Mig a bor bőven termett, addig volt bőven pénz, mert a 2-3 hold szőlő 6-7 száz forint jövedelmet nyújtott a kisgazdának. Ehez járult meg az is, hogy akkor a búzának jó ára volt.

Ma azonban más világba jutottunk, ma nagy a pénzsükség.

A kis birtokos 3 nyomásos rendszerrel gabonatermelő. Őszkor vet búzát, rozst. Ta-

vaszkor vet zabot, árpát, kukoriczát. Ezzel ki van merítve a termelés. Szántóföldje egy harmadát pedig hagyja fekete ugarnak.

Ez a rendszer egy 20-25 holdas kisgazdának határozottan káros, mert ő másként oszthatná fel az ő kis birtokát, hogy értékesebb termeléssel jövedelmét szaporíthatná. Es ezt annál inkább tehetné, mert van kézi ereje, a s s z o n y és gyermekek.

A jelen gazdálkodási rendszerbe be kell illeszteni a kertészetet, nemcsak a helybeli fogyasztásra termelve, de a kereskedelem részére is.

Eghajlatunk, talajunk erre igen alkalmas, csak akarni kell és keresztülvihető.

A gabonatermelést szűkebb határok közé tereljük, a takarmánytermeléssel mozdítsuk elő a tehenészetet, mely megteremti a tejturó és vajgazdálkodást.

Kertészetileg foglalkozunk a hagyma, ugorka, paprika, kalarabé termeléssel. A mák, dinnye termesztése is jól fizet. A korai vetemények főtermelést képezzenek a kisgazdánál, ilyen a burgonya, kukoricza, mely, ha korán vihetjük piacra, igen jól megfizeti a fáradságot.

A kertészet a kis gazdák nagy segítsége, mert a család kézi ereje mindent elvégezhet idejében. Még a kis gyermek is segíthet a kertben.

Nálunk például a konyhakertészet el van hanyagolva, még a „bulgárok” is tultesznek rajtuk. Ezek tudnak egy hold földtől 100 frt hasznóbért fizetni ősszel jól megrakodva pénzzel, térnek hazájukba.

Változtassuk meg a gazdasági rendszerünket s honosítsuk meg a kertészetet s az állattenyésztést karoljuk fel, ezzel nagyon segíthetnénk magunkon.

A 20 holdas gazda használja ki minden földjét, fekete ugart ne hagyjon, de mesterséges takarmánnyal váltakozva termelje a kalászos és kapás növényeket, jól mivelve és erősen trágyázva.

A beosztás a következő: 4 hold buzavetés, 6 hold takarmányvetés, 3 hold korai kukoricza, 2 hold korai burgonya, 1 hold ősz kukoricza, 2 hold konyhakertre (ugorka, paprika, hagyma, kelkáposzta, kalarabé ősszel ültetett téli saláta stb.) 1 hold szőlő ültetvény, 1 hold mák. A másik évben a takarmányföld helyébe vetnénk a búzát és két holdat elvennénk belőle kertnek, a többit újabb beosztással használnám.

Ily rendszerrel kincses bánya lenne a föld és a kisgazda nem sanyarogna, mint most, midőn gabonatermelésével nem bír a bajokkal megküzdeni. Gondolkodjunk csak a dolog fölött, én azt hiszem, senki sem fogja elvetni tanácsomat, mert csak ily gazdasági rendszer mellett lehetne a kis gazdának idejét kihasználni és a rendelkezésére álló kézi erőt teljesen alkalmazni.

Tájékoztató.

A Gőnczy-egyesület „Otthon”-a a keresk. akadémia palotájában.

Nyitvanos olvasóterem, a kollégiumban nyitvanos hétfón szerdán, szombaton d. u. 3-6 ig.

Múzeum, a kollégiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

Famunkatartás. A kézügyesítő egyesület főreáliskolai műhelyében d. u. 2-4 óráig. Kedden: Előkészítő csoport. Szerdán és pénteken: haladó csoport.

Zene-estélyek.

Az „Arany Bika” kávéházban hetenkint két zeneestély van: hétfőn Rácz Károly, szerdán a Magyarok.

A Hungária kávéházban minden szerdán, szombaton és vasárnapokon Rácz Károly és Magyar testvérek zenekara.

Az „Arany Bika” vendéglő éttermében vasárnap estenkint a Magyar testvérek, Rácz Károly és Veres Tóni zenekara felváltva tartanak zeneestélyt.

Az „Angol királynő” vendéglőben kedden Magyar testvérek, pénteken Rácz Károly és vasárnap Veres Tóni játszanak.

A „Margit”-fürdőben vasárnap és ünnepnapokon d. u. 1/2-1/2 óra közt sétahangverseny. — Játsszik a katonazenekar.

A „Corso” kávéházban kedden, csütörtökön és vasárnap Rácz Károly és Veres Tóni zenekara tartanak zeneestélyeket.

Szauer Sándor „Arany sas” kávéházba minden hétfőn este Veres Tóni zenekara tart zeneestélyt.

Vasuti közlekedés. Érvényes 1895. október hó 1-től.

Egységes vasuti (zóna) idő szerint.

Debrecenzől indul:

Budapest-felé	gyorsvonat	reggel	8 ó. 40 p.
Budapest-Nagyvárad felé	délután	12 ó. 36 p.	
	este	10 ó. 31 p.	
P.-Ladány-Nagyvárad felé ¹⁾	délután	8 ó. 48 p.	
	minden kedden	délben	12 ó. — p.
Csak P.-Ladányig vegyes vonat.	este	8 ó. 15 p.	
Szatmár-M.-Sziget felé	délután	4 ó. 07 p.	
Szatmár-M.-Sziget felé	este	8 ó. — p.	
	éjjel	8 ó. 05 p.	
Csak Szatmárig	reggel	5 ó. 15 p.	
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	reggel	8 ó. 25 p.	
Miskolcz-Kassa felé ²⁾	este	8 ó. 05 p.	
Szerencs-S.-A.-Ujhely-Kassa felé	délután	4 ó. 02 p.	

¹⁾ P.-Ladánytól gyorsvonat.

²⁾ Közvetlen kocsik (Junius 15-től Szept. 15. Kasára.

³⁾ Közvetlen kocsik Miskolczon át Budapestre.

H.-Bószörmény-Büd-	(m. á. v.-től reggel	5 ó. 48 p.
Szt.-Mihály felé	vásártérről	6 ó. 04 p.
	m. á. v. délután	3 ó. 57 p.
	vásártérről	4 ó. 10 d.
Füzes-Abony felé	m. á. v.-től reggel	5 ó. — p.
	vásártérről	5 ó. 13 p.
Ohat-Köcs-Polgár felé	m. á. v.-től d. é	4 ó. 12 p.
	vásártérről d. u.	4 ó. 22 p.
Derecske-Nagy-Léta felé r.	8 ó. 35 p. és d. u.	4 ó. 17 p.

Budapestre érkezik:

a reggel	8 ó. 40 p.-kor induló gy. v. d. u.	1 ó. 50 p.
a déli	12 ó. 36 p. „ „ sz. v. este	8 ó. 10 p.
az este	10 ó. 31 p. „ „ reggel	5 ó. 45 p.

Budapestről Debrecenzébe indul:

a délután	3 ó. 47 p.-kor érkező sz.-v. reggel	9 ó. 40 p.
az este	7 ó. 09 p.-kor érkező gy. v. délután	2 ó. 15 p.
az éjjel	2 ó. 40 p. „ „ sz. v. este	7 ó. 05 p.
„ „ 2 „ 40 „	érk. sz. v. (P.-Ladányig gy. v. átszállással) este	9 ó. 15 p.

Debrecenzébe érkezik:

Budapest-Nagyvárad felől	délután	8 ó. 47 p.
„ „ „	gyorsvonat este	7 ó. 09 p.
„ „ „	éjjel	2 ó. 40 p.
Nagyvárad-P.-Ladány „	reggel	7 ó. 41 p.
Csak P.-Ladánytól	reggel	4 ó. 55 p.
M.-Sziget-Szatmár felől	reggel	7 ó. 50 p.
„ „	délután	12 ó. 16 p.
„ „	este	10 ó. 16 p.
Csak Szatmártól	este	7 ó. 45 p.
Kassa-Miskolcz felől ¹⁾	reggel	8 ó. 07 p.
Kassa-S.-A.-Ujhely-Szerencs felől	déli	12 ó. 21 p.
Kassa-Miskolcz felől ²⁾	este	7 ó. 40 p.

¹⁾ Közvetlen kocsik Budapestről Miskolczon át.

²⁾ Közvetlen kocsik (Junius 15-től Szept. 15.) Kasáról.

B.-Szt.-Mihály—	(vásártérről reggel	8 ó. 09 p.
H.-Bószörmény felől	m. á. v. hoz „	8 ó. 17 p.
	(vásártérről este	6 ó. 35 p.
	m. á. v. hoz „	6 ó. 44 p.
Füzes-Abony felől vásártérről	délután	5 ó. 21 p.
Füzes-Abony felől m. á. v.-hoz	reggel	5 ó. 30 p.
Ohat-Köcs-Polgár felől vásártérről	reggel	7 ó. 50 p.
	m. á. v.-hoz „	8 ó. — p.
Nagy-Léta Derecske felől r.	7 ó. 25 p. d. u.	3 ó. 18 p.

Bérekocsik dijszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	—40	—30
3/4 órára	—60	—45
Egy egész órára	—80	—60
Minden következő órára	—40	—30
Az utolsó órán túl félórára v. kevesebb időre	—20	—15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	—50	—30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetéseknél (valláskülönbség nélkül), ha a végítzesség a templomban történik, A temetőbe ki és vissza	2	—140
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	120	—60
A színházba menet	—60	—40
A színházból jövet	—80	—60
bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	—50	—30
éjjel	—80	—60
A kocsis mellé elhelyezett minden darab málha után külön 10 krajczár díj jár.		
A korcsolyázó, vagy csónakázó tóhoz, czukorgyár, légszuszogó, kertészeti egylet és gőzmalomhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet egy órai várakozással	—80	—60
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	—50	—30
menet és jövet egy órai várakozással	1	—70
minden következő órára	—60	—40
Külső barom- és lóvásártérről oda és vissza egy órai várakozással	120	—90
minden következő órára	—40	—30
Katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	—50	—30
menet és visszajövet 1 órai várakozással	—80	—60
minden további órára	—40	—30
A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítanak.		

SCHWARZ MÁRTON

Ingtalan- és Jelzálog-kölcsön

KÖZVETITŐ IRODÁJA

DEBRECZEN, Széchényi-utca 1813.

Földbirtokok, házak, erdők, tanyák,
kaszálók és szőlőskertek vétele, el-
adása és haszonbérbe adása

a leggyorsabban eszközöltetnek.

Jelzálog-kölcsönök

házakra és földbirtokokra 32 és 42
évi törlesztésre, kedvező törlesztési
feltételek mellett, gyorsan, pontosan
és diskreczió mellett eszközöltetnek.

Lakások kiadása
eszközöltetik.

Beiratások és felvilágosítások dijta-
lanul eszközöltetnek.

Dijak csak az ügyletek sikeres lebonyolítása után fizetendők.
Vidéki levelekre azonnali válasz adatik.

szeptembe
tendővel
lésekor el
most tárc
pénzügym
kozott, ho
szait polé
ezáfolgatta
és tartalma
nak, akár

Csak

kérdés vo
nyilatkoz
kérdésnek
totta hely
nak egy f
azonnal h
fogva a k
a színvall
ban is Po
tegnap H
kormányt
kintében
nem szor
hogy a k
kacsság a
ség érzet
nap ismét
gyon talá
Ugron Gá

Nehá
telével ug
év utolsó
tétén

A m
gyultak a
az érdeke
Franczise

A le
mint vala
nem hom
melyeken
a hó.

Az e
szállt föl
mely csak
A koresm
által körü
tálcákat,
nel vagy
töréseül
cesen m
nusáról.

Minc
daczára a
tak el, m
nának zá
Mint
zsibbadts